

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОХОРОНИ ОФІЦІЙНИХ НАЗВ ДЕРЖАВ ТА ВНЕСЕННЯ ЇХ ДО ПОЗНАЧЕНЬ

В. Сенчук,

*аспірант кафедри інтелектуальної власності
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

У статті висвітлюються правові засади правової охорони офіційних назв держав та внесення їх до позначень з позицій теорії цивільного права, міжнародного законодавства та практики ВОІВ. Досліджуються підходи щодо законодавчого регулювання процедури реєстрації торговельних марок, до складу яких входить позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», та вплив інституційної реформи у сфері інтелектуальної власності на ці процеси.

Ключові слова: позначення, назва держави, реформа інтелектуальної власності

У ринкових умовах нарівні з комерційним найменуванням важливе значення мають знаки, слова і символи, що допомагають споживачам орієнтуватися в однорідних товарах і послугах різних фірм, одержувати найбільш якісні товари й уникати підробок, а також дають можливість споживачам зробити свій вибір із різних товарів, наявних на ринку, торговельні марки спонукають своїх власників до збереження і поліпшення якості товарів, аби виправдати надії споживачів.

Виробники розміщують на товарах торговельні марки для того, щоб відмітити товари, які вони виготовляють чи продають, і дати можливість споживачам за цими зовнішніми позначеннями відрізнити свої марковані товари від тих, які виготовляють чи продають інші підприємства [1]. Призначення марки полягає в тому, щоб індивідуалізувати товар на ринку, відмежувати його від аналогічних товарів інших виробників.

Визначення торговельної марки вимагає розгляду питання про поняття об'єкта цивільних прав і об'єкта цивільних правовідносин. Правова наука виходить із того, що торговельна марка — це об'єкт цивільних правовідносин [2; 3; 4]. Разом із тим, якщо аналізувати дослідження як представників цивільно-правової науки (Демченко Т. С., Кодинець А. О., Кохановська О. В., Крижна В. М., Кузнецова Н. С., Луць В. В., Майданик Р. А., Стефанчук Р. О., Шевченко Я. М. та багато інших), так і безпосередньо сфери інтелектуальної власності (Андрощук Г. О., Мироненко Н. М., Орлюк О. П., Потоцький М. Ю., Работягова Л. І., Тверезенко О. О. тощо), питання щодо використання офіційної символіки у торговельних марках зазвичай залишаються осторонь уваги.

Зазначене обумовило обрання в якості проблематики дослідження у даній науковій публікації питань правового регулювання та діяльності національ-

* Стаття друкується в авторській редакції

них органів України в частині застосування офіційної назви держави в торговельних марках.

Не викликає сумнівів той факт, що у більшості країн світу захист прав на торговельну марку має спільні риси. Не в останню чергу це пояснюється тим, що право інтелектуальної власності багато в чому ґрунтується на міжнародних договорах та конвенціях, і правові режими торговельних марок намагаються гармонізувати. Зокрема, свого часу в ЄС діяла Директива «Про наближення законодавства держав-членів, що стосується торговельних марок» від 21 грудня 1988 року. Зміни, що відбувалися на європейському ринку, призвели до необхідності зміни правил, внаслідок чого 22 жовтня 2008 року було прийнято Директиву Європейського Парламенту та Ради «Про наближення законодавств держав-членів щодо товарних знаків та знаків обслуговування» № 2008/95/ЄС (*Directive to approximate the laws of the Member States relating to trade marks (Codified version)*) [5].

Також значний вплив на уніфікацію законодавства здійснює Договір про закони щодо товарних знаків (ТЛТ), ратифікований Україною в 1995 році [6]. Разом із тим даний Договір вже у 2006 році був замінений Сінгапурським договором про право на торговельні марки (ратифікований в Україні у 2009 році) [7]. Крім того, у процесі розв'язання питання щодо захисту прав на торговельні марки істотну роль відіграє й Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності TRIPS [8].

Тому з позицій законодавчого регулювання правові режими торговельних марок багато в чому збігаються. Окремі відмінності є здебільшого в правозастосовній практиці. Але тут знову ж таки значний вплив здійснюють міжнародні судові органи (Європейський суд з прав людини та Європейський суд справедливості), через що практика застосування законодавства також приводиться приблизно до одного знаменника.

Варто зауважити, що навіть без урахування досвіду європейських та інших країн, у нашій державі відсутні обмеження щодо кола суб'єктів, здатних отримати право власності на торговельну марку шляхом її реєстрації, позаяк це стане на заваді виконанню низки зобов'язань, які прийняла на себе Україна відповідно до укладених нею міжнародних договорів.

Досліджуючи особливості застосування правового режиму торговельної марки, не можна залишити поза увагою таке питання як можливість використання у ній офіційної назви держави та визначення особливостей реєстрації таких торговельних марок.

Відповідно до ч. 1 ст. 6 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [9], не можуть одержати правову охорону позначення, які зображують або імітують, зокрема, державні герби, прапори та інші державні символи (емблеми) та офіційні назви держав. Відповідно до абзацу третього пункту 1 статті 6 Закону не можуть одержати правову охорону позначення, які зображують або імітують офіційні назви держав без згоди відповідного компетентного органу держави.

Слід зауважити, що дана норма Закону не містить залежності від контексту, в якому застосовується офіційна назва держави як елемент знака, і тому має бути дотримана у будь-якому разі. Це означає, що незалежно від того де розмішується у заявленому зображенні назва держави чи займає домінуюче положення, чи в адресі виробника продукції (якщо як знак заявляється етикетка), для її включення до знака як елемента, що не охороняється, потрібна згода відповідного компетентного органу. Відповідні висновки можна зробити не лише з положень національного законодавства, але й з методичних документів державної системи інтелектуальної власності. Зокрема, такий підхід закріплений Методичними рекомендаціями з окремих питань проведення експертизи заявки на знак

для товарів і послуг, затвердженими наказом ДП «Укрпатент» від 07.04.2014 р. № 91 зі змінами від 22.01.2016 р. № 08 [10].

Беручи до уваги Довідковий документ щодо охорони назв держав від реєстрації і використання в якості торговельних марок, підготовлений секретаріатом Міжнародного бюро ВОІВ, (SCT/25/24) та запитальник для огляду законодавства 71 держави-учасниці Паризького союзу (SCT/23/4) під виразом «назва держави» слід розуміти таку назву, що включає:

- офіційну назву держави, викладену літерами державної абетки або абетки іншої, ніж державна (наприклад, Російська Федерація, Чеська Республіка, Китайська Народна Республіка, Сполучені Штати Америки тощо);
- скорочену широковживану назву держави, викладену літерами державної абетки або абетки іншої, ніж державна (наприклад, Росія (РФ), Чехія, Китай (КНР), США, тощо);
- міжнародні коди держави згідно зі стандартом Міжнародної організації із стандартизації ISO 3166 та стандартом ВОІВ ST.3.

Питання щодо можливості включення офіційної назви держави було врегульовано Правилами погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг (далі по тексту — Правила), затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 04 серпня 2010 р. № 790 [11]. Згідно з цими Правилами було встановлено, що використанням офіційної назви держави «Україна» вважається внесення позначення до знака для товарів і послуг як елемента, що містить:

- офіційну назву держави «Україна», написану літерами української та/або будь-якої іншої абетки;
- міжнародний код України «UA», визначений згідно зі Стандартом

Міжнародної організації із стандартизації ISO 3166 та Стандартом ВОІВ ST.3;

- імітацію офіційної назви держави «Україна», написану літерами української та/або будь-якої іншої абетки.

При цьому імітацією офіційної назви держави слід вважати наслідування зазначеній назві з порушенням встановленого написання (наприклад, Укгаїпа, Ukreїne, Rusia), або її стилізоване виконання та стилізоване виконання міжнародного коду держави, визначеного згідно зі Стандартом Міжнародної організації із стандартизації ISO 3166 та Стандартом ВОІВ ST. 3.

Такі позначення можуть бути включені до знака як елементи, що не охороняються, якщо на це є згода відповідного компетентного органу або їх власників. Компетентним органом щодо назви держави є колегіальний орган, утворений Установою. Зауважимо, що свого часу наказом Міністерства освіти і науки України від 7 жовтня 2003 р. № 677 було затверджено Положення про Комісію щодо погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг» [12].

У 2011 році, у зв'язку з адміністративною реформою, коли замість Державного департаменту інтелектуальної власності МОН України була створена Державна служба інтелектуальної власності України, як до Правил, так і до Положення про Комісію були внесені відповідні зміни (наказ Мінмолодьспорту України № 578 від 14.06.2011 р. та № 1429 від 14.12.2011 р.) [13; 14]. Комісія була визнана постійно діючим органом Державної служби інтелектуальної власності України. Її завданням було визначено розгляд клопотань заявників про внесення до знака для товарів і послуг позначення, що містить офіційну назву держави «Україна».

Зауважимо, що згідно з Постановою КМУ «Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охоро-

РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

ною прав на об'єкти інтелектуальної власності» від 23.12.2004 р. № 1716 [15], за включення до знака для товарів і послуг позначення, що відображає назву держави «Україна», було передбачено додаткове стягнення державного збору у розмірі 6000 грн. Деякі фахівці вважали, що зазначене можна розглядати як певний стримуючий фактор для одержання торговельної марки, що відображає назву держави. Водночас динаміка надходження кількості заяв (спочатку до ДДІВ, а пізніше до ДСІВУ) та розгляд їх уповноваженим органом не підтверджує того, що додаткова сплата стала серйозним стримуючим фактором щодо бажання

пам гуманності й моралі, сприяти-ме інтересам держави та не вводитиме в оману громадськість щодо особи, яка виробляє товар або надає послуги;

- товари і послуги, щодо яких передбачається використання такого знака для товарів і послуг, повинні мати промислову, освітню, наукову, культурну чи художню цінність;
- види товарів і / або послуг, які виробляє та / або надає заявник, є унікальними, притаманними лише Україні;
- заявник займає домінуюче положення на ринку України щодо то-

Таблиця 1. Статистика заявок на позначення

(в т. ч. «Український, українська, українське, України, українка інше; «Український, украинская, украинское, украинцы, украинка ...)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
відкликаних заявок	93	95	132	110	126	328*
свідоцтв	102	86	133	96	73	6**

заявника ідентифікуватися з державою (Таблиця 1).

Згода на внесення до знака для товарів і послуг назви «Україна» надається виключно:

- фізичним особам-підприємцям, зареєстрованим у встановленому законодавством України порядку;
- юридичним особам, створеним у встановленому законодавством України порядку.

При цьому згода на внесення до знака для товарів і послуг назви «Україна» надається за наявності наступних факторів:

- використання офіційної назви держави "Україна" як елемента знака для товарів і послуг не суперечитиме публічному порядку, принци-

варів та / або послуг, для яких передбачається використання такої торговельної марки;

- заявник здійснює зовнішньоекономічну діяльність та в своїй групі товарів та / або послуг зовнішньоекономічної діяльності займає домінуюче положення;
- тривалість діяльності заявника на ринку України або світовому ринку щодо таких товарів і / або послуг становить не менше 5-ти років.

Слід підкреслити, що під час роботи Комісії у процесі розгляду клопотання про надання згоди, Комісія може враховувати як окремі фактори, так і їх сукупність.

Для підтвердження зазначених вище факторів заявник має подавати

* 50% відкликаних – по іншим діловодство ще ведеться 01.04.2016

** станом на 01.04.2016

документи, серед яких можуть бути, зокрема:

- документи, що підтверджують визнання якості товарів та / або послуг заявника на національному та / або міжнародному рівні за результатами його участі в виставках, конкурсах, конференціях, семінарах (копії дипломів, грамот, нагород тощо);
- відомості про діяльність заявника в інтересах України, опубліковані в офіційних засобах масової інформації.

Остаточні результати розгляду клопотання Комісією, відображаються в рішенні Комісії.

Більшість фахівців, які аналізували питання реєстрації торговельних марок, що містили назву держави у тому чи іншому вигляді, зійшлися у думці, що Правила, прийняті у 2010 році, істотно посилили умови надання правової охорони таким позначенням, але разом з тим, вони їх і конкретизували. Оскільки відповідно до раніше діючих, вже втратили силу Правил, до клопотання заявник повинен був докласти «лист від відповідного центрального органу виконавчої влади, який містить підтримку клопотання по суті, а також інформацію щодо діяльності заявника; інші матеріали, які заявник вважає за доцільне надати для отримання згоди». На ділі ж це означало, як у народній казці, «іди туди — не знаю куди, принеси те — не знаю що» [16].

Згідно з чинними нині Правилами (розділ V) кінцеві результати розгляду клопотання, що не відкликано або не вважається відкликаним, відображаються в рішенні Комісії. У разі відповідності клопотання формальним вимогам, встановленим Правилами, Комісія приймає рішення про надання згоди на внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг. У разі, якщо під час розгляду клопотання на засіданні Комісії встановлено, що відсутні окремі фактори або

сукупність факторів, визначених пунктом 2.2 розділу II Правил, Комісія приймає рішення про відмову у наданні згоди на внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг. Якщо під час розгляду клопотання на засіданні Комісії встановлено необхідність надання додаткових матеріалів, Комісія приймає рішення відповідно до пункту 4.13 розділу IV Правил про зупинення розгляду клопотання та надання додаткових матеріалів.

З метою відсутності у подальшому питань щодо аргументації прийнятого рішення, у ньому зазначаються всі правові підстави, з яких його прийнято, та їх обґрунтування. Затверджене головою Комісії рішення надсилається заявнику не пізніше одного місяця від дати засідання Комісії, на якому це рішення прийнято. У цей самий строк копія рішення Комісії про надання згоди на внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг чи рішення про відмову у наданні такої згоди надсилається закладу експертизи для врахування під час подальшого проведення експертизи заявки.

Зауважимо, що наявність більш чітко прописаних правових механізмів щодо розгляду клопотань заявників про внесення до знака для товарів і послуг позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», та прийняття відповідного рішення, стало підґрунтям для більш якісної роботи Комісії (статистика щодо її діяльності наводиться у Таблиці 2).

Водночас на сьогоднішній день триваюча інституційна реформа у сфері інтелектуальної власності створює нові перспективи для здійснення діяльності щодо погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг. Адже відповідно до опублікованої Постанови Кабінету Міністрів України від 11.05.2017 № 320 «Питання Міністерства економічного розвитку

РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

Таблиця 2. Результати розгляду клопотань

	2012	2013	2014	2015
Надання згоди	57	51	73	38
Відмова	6	6	4	4
Запит матеріалів	6	14	9	14
Відкликані	3	2	4	2

і торгівлі» [17] Державна служба інтелектуальної власності України з 19 травня 2017 року припиняє виконувати функції з реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності. Діяльність, пов'язану з їх виконанням, відтепер здійснює Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

Слід зауважити, що наділення МЕРТ відповідними повноваженнями має носити тимчасовий характер. Адже зазначене здійснюється в межах реалізації Концепції реформи сфери інтелектуальної власності, одним із кроків якої було визнано створення Національного органу інтелектуальної власності України (далі — НОІВ) як юридичної особи публічного права, що належить до сфери управління МЕРТ. З метою реалізації Концепції Кабінет Міністрів України затвердив план заходів, пунктом 5 якого було визначено розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту щодо внесення змін до деяких законодавчих актів України стосовно удосконалення державного управління сферою інтелектуальної власності (створення національного органу інтелектуальної власності).

Відповідний законопроект «Про Національну систему охорони інтелектуальної власності в Україні» був розроблений робочою групою під егідою НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. Після схвалення МЕРТ він пройшов процедури громадського обговорення та був доопрацьований. Статтею 43 даного законопроекту було ви-

значено правові засади діяльності Комісії національного органу інтелектуальної власності щодо погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна» до торговельної марки [18]. А саме було закріплено наступне:

«1. Комісія національного органу інтелектуальної власності щодо погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна» до торговельної марки, є консультативним органом національного органу інтелектуальної власності та формується на паритетних засадах із представників:

- 1) центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;
- 2) центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику;
- 3) державного органу зі спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель;
- 4) центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв, охорони культурної спадщини, вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, державної мовної політики, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері кінематогра-

- фії, відновлення та збереження національної пам'яті;
- 5) Адміністрації Президента України;
  - 6) національного органу інтелектуальної власності;
  - 7) профільних наукових інститутів (центрів) Національної академії наук України та національних галузевих академії наук України (за їх наявності);
  - 8) профільного засобу масової інформації.

2. Комісію очолює голова, який є працівником національного органу інтелектуальної власності. Голова має заступника, який обирається з членів комісії».

Враховуючи, що прийняття даного законопроекту розглядається як складова інституційної реформи у сфері інтелектуальної власності й стосовно даної статті зауважень та незгоди не було з будь-яких сторін, за умови прийняття даного законопроекту Верховною Радою України її діяльність може здійснюватися саме на зазначених закладах.

Підсумовуючи, зауважимо, що процедура реєстрації торговельних марок,

до складу яких входить позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», має свої особливості. На наш погляд, усі передбачені обмеження щодо використання офіційної назви держави, її міжнародних кодів, стилізацію та їх імітацію мають вживатися у першу чергу задля охорони від посягання на суверенітет держави та охорону прав споживачів, щодо можливості введення їх в оману стосовно виробника, товару, послуги, якості або їх походження, через можливість асоціації продукції маркованої такими знаками з Україною. Аналіз міжнародного досвіду, а також діяльності ВОІВ, дозволяє зробити висновок про необхідність доопрацювання національного законодавства з вище окресленого питання. На наш погляд, необхідним є внесення норми, яка би прямо забороняла будь-яке використання чи імітацію як офіційної назви держави «Україна», так і її двобуквенного та трибуквенного кодів «UA» та «UKR», а також «УКР». ♦

Список використаних джерел / List of references

1. *Електронний журнал Бюро інформаційних програм Держдепартаменту США «У фокусі права інтелектуальної власності»*. URL: http://libinnovate.files.wordpress.com/2010/02/intellectual_rights_ukr1.pdf (дата звернення: 14.05.2017).
2. *Кашинцева О. Ю. Правова охорона знаків для товарів і послуг в Україні. Автореферат дис. канд. юрид. наук. Київ, 2000. 16 с.*
3. *Кодинець А. О. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг у цивільному праві України: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2006. 219 с.*
4. *Демченко Т. С. Правова охорона загальновідомих і знаменитих знаків у міжнародній практиці та в Україні // Вісник господарського судочинства. 2001. № 3 С. 198-206.*
5. *Directive 2008/95/EC of the European Parliament and of the Council of 22 October 2008 to approximate the laws of the Member States relating to trade marks (Codified version) (Text with EEA relevance)*. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32008L0095> (дата звернення: 14.05.2017).
6. *Договір про закони щодо товарних знаків. ООН; Договір, Міжнародний документ від 27.10.1994 р. (Договір ратифіковано Законом України № 380/95-ВР від 13.10.95) // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_102 (дата звернення: 14.05.2017).*

РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

7. Сінгапурський договір про право товарних знаків. ООН; Договір, Міжнародний документ від 27.03.2006 р. (Договір ратифіковано Законом України № 1263-VI від 15.04.2009) // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_h54.
8. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода ТРІПС) від 15.04.1994 р. // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/981_018. (дата звернення: 14.05.2017). *Uhoda pro torhovelni aspekty prav intelektualnoi vlasnosti (Uhoda TRIPS) vid 15.04.1994 r. // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»/VR Ukrainy. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/981_018. (data zvernennia: 14.05.2017).*
9. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.93 № 36898-XII (із змінами) // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (дата звернення: 14.05.2017).
10. Методичні рекомендації з окремих питань проведення експертизи заявки на знак для товарів і послуг: затверджені наказом ДП «Укрпатент» від 07.04.2014 р. № 91 зі змінами від 22.01.2016 р. № 08, схвалені Рішенням колегії Державної служби інтелектуальної власності України від 22.01.2016 р., протокол № 9. URL: http://www.uipv.org/i_upload/file/metod-rek-tm-08022016.pdf
11. Наказ Міністерства освіти і науки України від 04 серпня 2010 р. № 790 «Про затвердження Правил погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг» // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0939-10> (дата звернення: 14.05.2017).
12. Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.10.2003 р. № 677 «Про затвердження Положення про Комісію щодо погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг» // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0931-03> (дата звернення: 14.05.2017).
13. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів з питань інтелектуальної власності» від 14.06.2011 р. № 578 / зареєстровано в Міністерстві юстиції України 5 липня 2011 р. за № 811/19549 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0811-11> (дата звернення: 14.05.2017).
14. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про внесення змін до Положення про Комісію щодо погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави "Україна", до знака для товарів і послуг» від 14.12.2011 р. № 1429 / зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2011 р. за № 1513/20251. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1513-11> (дата звернення: 14.05.2017).
15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності» від 23.12.2004 р. № 1716 (зі змінами) // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF> (дата звернення: 14.05.2017).
16. Трембовецька Т. Особливості реєстрації торгових марок, що містять назву «Україна». URL: http://ua.prostopravo.com.ua/prava_biznesu/intelektualna_vlasnist/statti/osoblivosti_reestratsiyi_torgovih_marok_scho_mistyat_nazvu_ukrayina (дата звернення: 19.05.2017).
17. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання Міністерства економічного розвитку і торгівлі» від 11.05.2017 № 320 URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249972120> (дата звернення: 19.05.2017).

18. Проект Закону України «Про Національну систему охорони інтелектуальної власності»: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL : http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=docs_project&page...
1. *Elektronnyi zhurnal Biuro informatsiinykh prohram Derzhdepartamentu SShA «U fokusi prava intelektualnoi vlasnosti»*. URL: http://libinnovate.files.wordpress.com/2010/02/intellectual_rights_ukr1.pdf (data zvernennia: 14.05.2017).
2. *Kashyntseva O. Yu. Pravova okhорona znakov dlia tovariv i posluh v Ukraini. Avtoreferat dys. kand. yuryd. nauk. Kyiv, 2000. 16 s.*
3. *Kodynets A. O. Zasoby individualizatsii uchastnykiv tsyvilnoho oborotu, tovariv i posluh u tsyvilnomu pravi Ukrainy: Dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.03. K., 2006. 219 s.*
4. *Demchenko T. S. Pravova okhорona zahalnovidomykh i znamenytykh znakov u mizhnarodnii praktytsi ta v Ukraini // Visnyk hospodarskoho sudochynstva. 2001. № 3 S. 198-206.*
5. *Directive 2008/95/EC of the European Parliament and of the Council of 22 October 2008 to approximate the laws of the Member States relating to trade marks (Codified version) (Text with EEA relevance)*. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32008L0095> (data zvernennia: 14.05.2017).
6. *Dohovir pro zakony shchodo tovarnykh znakov. OON; Dohovir, Mizhnarodnyi dokument vid 27.10.1994 r. (Dohovir ratyfikovano Zakonom Ukrainy № 380/95-VR vid 13.10.95) // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»/VR Ukrainy. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_102 (data zvernennia: 14.05.2017).*
7. *Sinhapurskyi dohovir pro pravo tovarnykh znakov. OON; Dohovir, Mizhnarodnyi dokument vid 27.03.2006 r. (Dohovir ratyfikovano Zakonom Ukrainy № 1263-VI vid 15.04.2009) // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»/VR Ukrainy. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_h54.*
8. *Uhoda pro torhovelni aspekty prav intelektualnoi vlasnosti (Uhoda TRIPS) vid 15.04.1994 r. // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»/VR Ukrainy. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/981_018. (data zvernennia: 14.05.2017). Uhoda pro torhovelni aspekty prav intelektualnoi vlasnosti (Uhoda TRIPS) vid 15.04.1994 r. // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»/VR Ukrainy. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/981_018. (data zvernennia: 14.05.2017).*
9. *Zakon Ukrainy «Pro okhoronu prav na znaky dlia tovariv i posluh» vid 15.12.93 № 36898-KhII (iz zminamy) // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»/VR Ukrainy. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (data zvernennia: 14.05.2017).*
10. *Metodychni rekomendatsii z okremykh pytan provedennia ekspertyzy zaiavky na znak dlia tovariv i posluh: zatverdzeni nakazom DP «Ukrpatent» vid 07.04.2014 r. № 91 zi zminamy vid 22.01.2016 r. № 08, skhvaleni Rishenniam kolehii Derzhavnoi sluzhby intelektualnoi vlasnosti Ukrainy vid 22.01.2016 r., protokol № 9. URL: http://www.uipv.org/i_upload/file/metod-rek-tm-08022016.pdf.*
11. *Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 04 serpnia 2010 r. № 790 «Pro zatverdzhennia Pravyl pohodzhennia pytan pro unesennia poznachennia, shcho mistyt ofitsiinu nazvu derzhavy «Ukraina», do znaka dlia tovariv i posluh» // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»/VR Ukrainy. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0939-10> (data zvernennia: 14.05.2017).*
12. *Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 07.10.2003 r. № 677 «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Komisiuu shchodo pohodzhennia pytan pro unesennia poznachennia, shcho mistyt ofitsiinu nazvu derzhavy «Ukraina», do znaka dlia tovariv i posluh» // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»/VR Ukrainy. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0931-03> (data zvernennia: 14.05.2017).*

13. *Nakaz Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy «Pro zatverdzhennia zmin do deiakyykh normatyuno-pravovykh aktiv z pytan intelektualnoi vlasnosti» vid 14.06.2011 r. № 578 / zareiestrovano v Ministerstvi yustytzii Ukrainy 5 lypnia 2011 r. za № 811/19549 // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»/VR Ukrainy. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0811-11> (data zvernennia: 14.05.2017).*
14. *Nakaz Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Polozhennia pro Komisiuu shchodo pohodzhennia pytan pro vnesennia poznachennia, shcho mistyt ofitsiinu nazvu derzhavy "Ukraina", do znaka dlia tovariv i posluh» vid 14.12.2011 r. № 1429 / zareiestrovano v Ministerstvi yustytzii Ukrainy 23 hrudnia 2011 r. za № 1513/20251. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1513-11> (data zvernennia: 14.05.2017).*
15. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennia Poriadku splaty zboriv za dii, poviazani z okhoronoiu prav na obiekty intelektualnoi vlasnosti» vid 23.12.2004 r. № 1716 (zi zminamy) // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»/VR Ukrainy. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF> (data zvernennia: 14.05.2017).*
16. *Trembovetska T. Osoblyvosti reiestratsii torhovykh marok, shcho mistiat nazvu «Ukraina». URL: http://ua.prostopravo.com.ua/prava_biznesu/intelektualna_vlasnist/statti/osoblivosti_reestratsiyi_torgovih_marok_scho_mistyat_nazvu_ukrayina (data zvernennia: 19.05.2017).*
17. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pytannia Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli» vid 11.05.2017 № 320 URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249972120> (data zvernennia: 19.05.2017).*
18. *Proekt Zakonu Ukrainy «Pro Natsionalnu systemu okhorony intelektualnoi vlasnosti»: Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy. URL: http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=docs_project&page...*

Надійшла до редакції 27.05.2017 р.

Сенчук В. Правовые основы охраны официальных названий государств и внесения их в обозначения. В статье освещаются правовые основы правовой охраны официальных названий государств и внесения их в обозначения с позиций теории гражданского права, международного законодательства и практики ВОИС. Исследуются подходы к законодательному регулированию процедуры регистрации торговых марок, в состав которых входит обозначение, содержащее официальное название государства «Украина», и влияние институциональной реформы в сфере интеллектуальной собственности на эти процессы.

Ключевые слова: обозначения, название государства, реформа интеллектуальной собственности

Senchuk V. Legal basis of protection of the official names of states and their inclusion into designations. The article covers the legal principles of legal protection of the official names of the states and their inclusion into the designations from the positions of the theory of civil law, international law and practice of WIPO. The approaches to legislative regulation of the registration procedure of trademarks, which include the designation containing Ukraine, the official name of the state, and the influence of institutional reform in the field of intellectual property on these processes, are studied.

Key words: designations, name of a state, reforming of intellectual property